

tento výpočet slůvkem »zejména«, znamená to, že tento výpočet není vyčerpávajícím, nýbrž pouze příkladným, a že tedy jsou ještě jiné druhy zvelebení stavu, tyto dva vypočítané druhy však se musí brát tak, jak je zákon sám popsal a omezil: je-li tedy první omezen na dobu po 1. srpnu 1914, nelze ustanovení rozšiřovati i na dobu před tím. Kdyby byl zákon myslil to tak, jak to vykládá stěžovatel, byl by prostě žádaného termínu neudal, byloť by to zcela zbytečné, když vždy, ať po něm nebo před ním investice provedena, musil by se na ni vzít zřetel. Upozorňovati obzvláště na investice po tom termínu provedené nebylo by bývalo třeba, protože kdyby tím mělo být jen řečeno, že mladší investice je hodnotnější než starší, že tedy »zejména« zaslouhuje zřetele, vyslovovalo by se jednak něco samozřejmého, co nepotřebuje, by teprv stanoveno bylo, ale dokonce by stanovení nějakého data bylo zcela nemístné, protože pak by každé datum bylo úplně libovolné, beze vší opory v zákonodárné myšlence. Zákon chtěl patrně říci, že investice staré pozbývají ceny právě pro své stáří, a že tedy se dá stanovit termín, který jednak posud cenné a jednak ceny již pozbyvší investice přibližně rozhraničuje, a že se žádná těžší křivda straně nestane, když investice, spadající před ten termín, zůstanou bez zřetele. Když pak při novelisování zákona shledal, že se, stanoviv termín 24. dubna 1919, t. j. den vyhlášení záborového zákona ze dne 16. dubna 1919, č. 215 sb. značně přemyslel, když toto vyhlášení za rozhodný den pokládal, protože není příčiny pro toto kritérium, naopak kdo před záborovým zákonem a tedy bezelstně investice učinil, jichž hodnota posud tu jest, plný mravní nárok má, aby mu hodnota ta hrazena byla — postavil to na hořejší základnu. Chce-li se, lze i termín 1. srpna 1914 zdůvodniti jistou zevní, tentokrát však i věcný význam mající událostí: není to dle motivů žádný jiný důvod, než zřetel na začátek světové války; dle motivů ovšem prý tak, že je to střed v časovém rozpětí §u 41 náhr. zák., správněji však tak, že lze míti za to, že kdo investoval před válkou, pořídil to ještě lacino, takže dnes při paritě 1 K starorak = 1 Kč může to znamenati jen nepatrnost. Podle staršího i novějšího znění je tedy smysl slůvka »zejména« zcela jistě ten, že se jen příkladmo vypočítávají případy v první větě vytčené a zcela jistě investice před 24. dubnem resp. 1. srpnem 1914 provedené měly zůstat bez zřetele.

Čís. 5974.

Stali-li se dědicové osobně ručícího společníka (komplementáře) podle společenské smlouvy komanditisty, musí být zapsáni jako takoví s číselným udáním společenského vkladu každého z nich; nestačí poukaz na vklad jich právního předchůdce. Ve vnitřním poměru společnosti může dojít k úmluvě, že dědicům přísluší pouze práva a povinnosti jediného komanditisty.

(Rozh. ze dne 27. dubna 1926, R I 277/26.)

Opověď k rejstříku, by zapsáni byli dědicové se společným komanditním vkladem ve výši podílu zemřelého komplementáře, vrátil r e j-

stříkový soud opovídatelům k doplnění z těchto důvodů: V opovědi nutno uvést číselnou výši majetkového vkladu každého komanditisty nově vstoupivšího (čl. 151 čís. 4 obch. zák.), nelze tedy uvést společný vklad několika komanditistů, poněvadž ani několik dědiců po jednom společníku nelze pokládati za osobu hromadnou. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil z důvodů prvního soudu, k nimž dodal: Požadavek, by v opovědi uvedena byla číselná výše majetkového vkladu každého komanditisty nově vstoupivšího, jest odůvodněn jasným ustanovením čl. 151 čís. 4 obch. zák. Na tom nemůže nic měnit ustanovení čl. VII. dodatkové smlouvy ze dne 14. března 1922, že kdyby za trvání společnosti osobně ručící společník zemřel, vstoupí jeho dědicové s podílem pro zůstavitele se jevícím do společnosti jako komanditisté. Vždyť i tito dědici platí vůči společnosti za jednu osobu a jsou povinni do 3 měsíců od úmrtí společníkova jmenovati společného zmocněnce, který je v jich právním poměru ke společnosti výlučně zastupuje, neboť tímto ustanovením upraveny jsou toliko vnitřní poměry společnosti a nemá tudíž toto ustanovení vůči veřejnosti významu. Vůči veřejnosti musí býti právní poměry společnosti upraveny tak, jak zákon ustanovuje, a právem proto požaduje první soud, by byla udána číselná výše majetkového vkladu každého komanditisty nově vstoupivšího, neboť uvedení společného vkladu několika komanditistů odporuje jasnému předpisu čl. 151 čís. 4 obch. zák. Z toho, že v některých případech zapsáni byli komanditisté se společným vkladem, nemůže rekurentka, hledíc k předpisu §u 12 obč. zák., nic pro sebe odvozovati.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Napadené usnesení, jímž bylo potvrzeno usnesení rejstříkového soudu, není ve zřejmém rozporu ani se zákonem, ani se spisy, není ani zmatečné a nejsou tu proto podmínky §u 16 čís. pat. ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák. Nemohlo býti tudíž dovolacímu rekursu vyhověno. Vzhledem k vývodům dovolacího rekursu jest ku správným důvodům napadeného usnesení dodati ještě toto: Jest pravidlem, že dědicové osobně ručícího společníka, pokračují-li dle smlouvy ve společnosti, ručí neobmezeně a solidárně za všechny dluhy společnosti (čl. 123 čís. 2 a 113 obch. zák.). Nejde tu o splnění závazků zůstavitelových, nýbrž o povinnost dědice jako člena veřejné společnosti, o zákonný důsledek tohoto jeho členství. Stali-li se dědicové osobně ručícího společníka (komplementáře) dle společenské smlouvy komanditisty, jest to zvláštní, mimořádná úprava jich účasti na společnosti, kterou nutno posuzovati dle obecných zásad. Dědicové netvoří tu jednotku pro sebe, nenastupují kolektivně, nýbrž jsou zcela samostatnými komanditisty. Pak ale musí býti jako takoví zapsáni do rejstříku s udáním společenského vkladu každého z nich (čl. 151 čís. 4 obch. zák.), a nestačí poukaz na vklad jich právního předchůdce. Každý komanditista jest práv věřitelům přímo, solidárně a primérně ze všech dluhů společnosti, ovšem jen obmezeně, do výše vkladu vyznačeného v rejstříku [čl. 150, 165, 146 a 172

(slova »všech společníků«) obch. zák.]. Mohou tedy věřitelé společností žalovati přímo i komanditistu, který se může po případě brániti jen námitkou, že vklad již splatil, nebo že vklad ztrátou nebo zaplacením jiných společenských dluhů jest vyčerpán, pokud se týče může použiti obran, které přísluší společnosti nebo jemu osobně. Výše vkladu každého komanditisty udává tudíž míru jeho případného osobního ručení a musí býti proto vklad ten přesně stanoven a vyznačen. Osobní stránka účastenství komanditisty na společnosti není tedy tak zcela lhostejnou, jak míní rekurentka. Jest nerozhodno, zaujal-li rejstříkový soud v obdobných případech jiné právní stanovisko, neboť nešlo o poměr mezi týmiž účastníky, o němž by mohlo býti tvrzeno, že byl již právoplatně vyřešen (§ 12 obč. zák.). Literatura, kterou rekurentka v dovolacím rekursu cituje, má na zřeteli převážně případ dědického nástupnictví v práva a povinnosti zůstavitele komanditisty, kde tedy více dědiců na komanditním vkladu, jako majetkovém právu participuje nezbytně jen v poměru dědických podílů a z důvodu práva dědického, předpokládajíc, že nedošlo mezi nimi k jinaké dohodě. V poměru vnitřním mohlo dojíti by jako v tomto případě k úmluvě, že více dědicům přísluší jen práva a povinnosti jediného komanditisty. Tu nebylo by závady, aby se tito dědicové, tvořící dle úmluvy vůči společnosti jednotku, nesúčastnili společným vkladem do určité nejvyšší výměry společenskou smlouvou stanovené (zde 300.000 Kč). Takovéto opatření, jímž má býti zabráněno tříštění vkladů, jak tvrdí stěžovatelka, nemá však významu na venek, kde jest nezbytno, aby každý komanditista vykázal v rejstříku číselně svůj vklad (čl. 151 čís. 4 obch. zák.). Předpis Šu 139 něm. obch. zák., k němuž poukazuje rekurentka, vykládajíc jím smysl článku VII. společenské smlouvy, a dle něhož může každý z dědiců učiniti setrvání ve společnosti závislým na tom, že mu bude přiznáno postavení komanditisty a uznána část vkladu zůstavitelova na něho připadající jako jeho komanditní vklad, svědčí právě názoru zde zastávanému.

Čís. 5975.

I přímé odebrání vypožadovaných věcí spadá pod válečné úkony podle zák. čl. LXVIII:1912. V případě potřeby mohou věci přímo vojskem (bez spolupůsobení správních neb obecních úřadů) a přímo od držitelů býti vypožadovány, ba i v jejich nepřítomnosti odebrány. Přímé vypožadování neb odebrání potřebných věcí jest válečným úkonem držitele i tehdy, když přímá cesta nebyla sice nezbytnou, ale přece byla nastoupena. Náhradu jest tu uplatňovati pořadem správním.

Nevyjádril-li se Nejvyšší soud v dřívějším rozhodnutí v téže věci, zda patří věc před úřady správní, či před zemský soud v Praze podle zákona ze dne 2. listopadu 1918, čís. 4 sb. z. a n., nýbrž jen, že jde o nárok veřejnoprávní, o němž, není-li proň předepsán pořad správní, byl by povolán rozhodovati zemský soud v Praze, není závady, by v pozdějším rozhodnutí Nejvyššího soudu nebyla odmítnuta žaloba pro příslušnost správních úřadů.